

Gnr 21, bnr 8

Stuebygningen på Panengstuen i Østre Toten kommune

Bygningsteknisk beskrivelse

Innhold

Beskrivelse av bygningen utvendig og innvendig, av konstruksjoner, bygningsdeler, rom og tekniske installasjoner. Gjort på grunnlag av ikke-destruktive undersøkelser på stedet i 2012 og 2013. Det er lagt vekt på å gi en grundig bygningsteknisk beskrivelse av bygningen slik den står i dag, supplert med enkelte bygningshistoriske kommentarer. Fotografiene er tatt av undertegnede og er stort sett tatt før istandsettingen som startet i 2013. En mer detaljert utgave av denne beskrivelsen skal etter planen ferdigstilles i løpet av pågående istandsetting.

Beliggenhet

Situasjonskart orientert med nord opp og sør ned. Kilde: kart4.nois.no, 2013.

Over: Bygningene og omgivelsene på Panengstuen sett i samme retning som kartet til venstre er orientert. Under: Nærområdet sett mot sørvest fra jordet på nordsiden av stuebygningen.

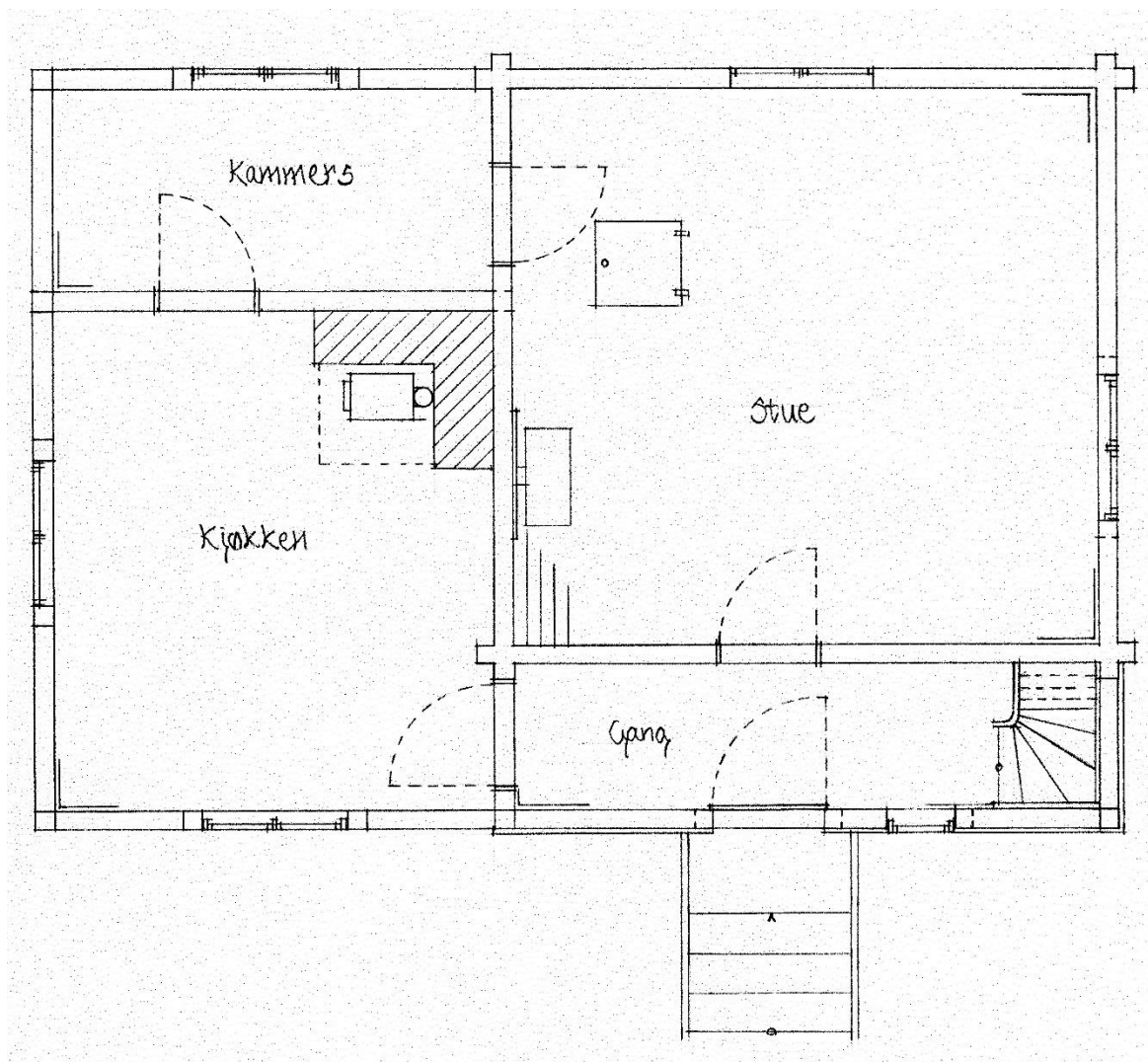
Kort beskrivelse av bygningen

Husmannsstue i laft og bindingsverk murt ut med ved og tegl. Den står på en ringmur av naturstein. Taket er bygd opp av sperrebind som er forholdsvis bratt røstet slik at det er innredet et kammers på loftet. Tekkingen består av flis på åsunger (strø) under teglpanner på lekter.

Innvendig: Inngangsdør i søndre del av vestveggen til gang med trapp til loft og dør til stue og kjøkken. Innenfor gangen ligger stuerommet i sør, omgitt av laftevegger, mens kjøkken og kammers ligger i nordre del. Kjeller under stuerommet. Ikke innredet loft i sør, kammers i nord.

Mål utvendig. Bredde ca. 5,9 m, lengde ca. 8,4 m (derav laftet del ca. 4,8 m), grunnflate ca. 50 m². Høyde fra svill til raft ca. 2,1 m, røsthøyde ca. 2,5 m.

Grunnplan

Stuebygningen på Panengstuen i Østre Toten. Skisse av grunnplan. Oppmålt av Vegard Røhme i 2003, revidert i 2014. Skjevheter ikke målt. Original tegnet i 1:50.

Dørveggen kalles i beskrivelsen for vestveggen, motsatt langvegg kalles for østveggen osv.

Utvendig

Terreng og byggegrunn

Teknisk

Svakt hellende terreng fra sør til nord, ned mot Mjøsa, med strandlinje ca. 30 meter fra nordveggen. Dyrket åker nær østveggen, hage med gressplen, bed og enkelte trær nær de andre veggene. Mot sør-sørvest er tomta avgrenset av en bekk som renner ca. 20 meter fra hjørnet mot sørvest. Ei nyere hytte ligger omtrent 15 meter fra vestveggen.

Sandholdig jord i øvre lag, antatt mer leirholdige masser lengre ned, 15-20 meter ned til fjell (data fra NGU etter brønnboring like ved). Drenering i terrengoverflatene. Bygningen står på stedlige masser med tilstrekkelig bæreevne.

Historisk

Tidligere nyttehage sør og vest for bygningen, blant annet vist på gamle fotografier.

Grunnmur

Teknisk

Laftvegger og bindingsverksvegger står på kraftige holdsteiner, under alle laft og under hjørner og enkelte andre punkt i bindingsverket. Materialet er runda åkerstein, murt opp i to eller tre skift, nederste skift ligger i terrenget. Mellom pilarene er det murt ut med mindre åkerstein, lagt ut som enkel vange, delvis mot tilbakefylte masser. Murverket er lagt med leirmørtel og fugene er pinnet. Senere har fugene blir spekket med sementmørtel. Murlivene utvendig er tydelig trasert, høyden over terreng varierer en del, fra null på sørsiden av bygningen til omtrent 0,6 meter på nordsiden. Svillene ligger 5-15 cm inn på murkronene.

Kjeller

Teknisk

Kjeller under stuerommet med atkomst via lem i golvet der og tretrapp ned til kjellergolvet. Kjellerrommet er omtrent 3,2 x 3,5 meter i areal, fra golv til underkant bjelker i taket (stuegolvet) er det ca. 1,3 meter. Kistemurte vegger av åkerstein med stedlige, leirholdige masser mellom vangene, samlet bredde rundt 0,9 meter, indre vange murt fra golv til tak, ytre vange lagt an betydelig grunnere, omtrent 0,4 meter under bjelkene i taket. Lignende runda stein som i grunnmuren ellers, grov stein nederst, mindre stein oppover, murt opp med leirmørtel og pinnet med stein og teglflis. Mot rommet er murlivene grovt spekket med leirmørtel og kalkmalt. Nordre mur er en del av fundamentet for grua, ytre vange i østre og søndre mur er samtidig grunnmur for lafteveggene i stuerommet over.

I muren mot sør er det støpt ei stor sjakt for å ta inn poteter, andre rotvekster m.m. Vann er ført inn på samme sted, muligens gjort samtidig som renna ble støpt. Golvet i kjelleren er av uarmert betong, antatt støpt rett på stedlige masser. Bjelkene i taket ligger i møneretning og endene ligger an på murkrona. Fra taket ved muren i nord er det festet ei enkel hylle av bord.

Historisk

Funn underveis i pågående istandsetting tyder på at kjelleren en gang har blitt utvidet noe mot vest.

Trapp utvendig

Teknisk

Nyere trapp av flattstål, vinkelstål, strekkmetall og smijern, tre trinn, det øverste er dypere og fungerer som repos. Ca. 1,3 meter brede trinn av strekkmetall innenfor ei ramme av flattstål. Rekkverk av flattstål på nordre side. Bein av stål mot bakken, rekkverk festet til veggen med skruer.

Historisk

Trapp antatt fra 1980-tallet. Eldre fotografier viser at tidligere trapp(er) var ei enkel tretrapp, også med tre trinn, der det øverste er dypere. Fotografier tatt i 1958 viser ei trapp som vel har fire trinn, inkludert tram (eller repos). Ser ut som det ligger bord på inntrinn og at et bord lukker hvert opptrinn. I siste periode fikk tretrappa i tillegg et åpent rekkverk på nordre side.

Yttervegger – laft

Teknisk

4-vegget laftet konstruksjon i sørøstre del av bygningen, som danner stuerommet. Røster ikke laftet. Langvegg mot øst og gavlvegg mot sør står som ukledde yttervegger, på innsiden er alle veggene kledd med bord. Laftet av furustokker (sjekket tre stokker), kantet på to sider med øks til tykkelse på 12-13 centimeter (5 tommer), flasksiden mot stuerommet er i tillegg bearbeidet med skrubbhøvel eller skjøve. Krysslauft med sekskanta novhoder og kverkenover med kam, kinninger både i overhogg og underhogg. Medrag fylt med husmose, pluss senere tetting blant annet med tøyremser. I yttervegger er det som ekstra tetting i medrag senere lagt på en streng med sementmørtel. Tømmeret utvendig er ikke malt eller lignende.

Nær kvadratisk laftekasse, utvendig mål ca. 4,6 x 4,8 meter. 11 stokkhøyder i østre langvegg, 12 i begge gavlvegger. Målt i nordre gavl: 10 omfar som bygger 185 centimeter i høyden, hver stokk bygger i snitt 18,5 centimeter, altså ganske småfallent tømmer. Spor i tømmeret flere steder tyder på at de fleste av stokkene tidligere har vært brukt i en annen sammenheng og at nederste stokker da lå i tverrvegger. Ved oppbygging av nåværende bygning av laft og bindingsverk ble det i begge langveggene lagt inn sviller i hele bygningens lengde. Sett beitskier ved vindusåpning i sørveggen. På grunn av råte- og insektskader ble stokker i nedre og søndre del av østveggen for flere tiår siden byttet ut med plankevirke på høykant.

Historisk

Tydelige spor i tømmeret som viser at stokker er gjenbrukt, bl.a. stokker der det er hogd ut anlegg eller spor for åser eller bjelker. Ut fra form på novhoder og tydelig spor av gjenbruk kan laftekonstruksjonen være fra 1700-talet eller første del av 1800-tallet.

Yttervegger – utmurt bindingsverk

Teknisk

Vegger bygd opp av stolper og skråstrevere mellom bunnsviller og toppsviller, alt i grovt boksvirke som er kantet med øks. Veggene danner yttervegger, i nordre del av langveggen mot øst, hele gavlveggen mot nord, hele langveggen mot vest og en liten del av gavlveggen mot sør, tilsvarende bredden til gangrommet. Noe varierende veggtykkelse, men typisk rundt 15 centimeter. Stolper og skråstrevere står med tapper inn i svillene. Kun to gjenværende skråstrevere i systemet, i gavlveggen mot nord, men i østveggen er det spor som tyder på at minst én skråstrever er fjernet i ettertid (ikke sjekket om lignende spor fins i vestveggen). Over og under vindusåpninger er liggende plank felt noen få centimeter inn i stolpesiden.

Alle fakk er utmurt, noen med kløvd ved, andre med teglstein, enten som rene felt eller felt med blanding av ved og tegl. Enkelte steder er det til og med murt samtidig med ved og tegl, et skift med kløvd ved, neste med tegl, så kløvd ved igjen osv. I midtre del av vestveggen er det i tillegg partier som delvis er murt ut med liggende lekter i ulike lengder. I rene teglpartier er det sjelden ensartet forband.

Det virker som de originale fakkene er murt med leirmørtel, senere er visse felt murt om med kalkmørtel. I senere tid er det gjort reparasjoner med sementmørtel. Veggene ved hjørnet mot sørvest er kledd med stående bord, ellers har veggene vært pusset eller slemmet utvendig og innvendig, opprinnelig med leirmørtel, senere utbedret både med kalkmørtel og sementmørtel.

Ytterkledninger

Teknisk

Stort sett murpuss som ytterhud der det er utmurt bindingsverk, som beskrevet i forrige post. På begge sider av hjørnet mot sørvest (gang med trapp innenfor): Stående bord som ytterkledning, glattpanel, pløyde bord av furu, skåret etter stokken og håndhøvlet, margside ut, vekselvis rot ned og rot opp. Bordtykkelse 2,5 centimeter og bredder (midtmål) mellom 15 og 25 centimeter. Festet bare i ender med én smidd spiker, etterspikret enkelte steder. Ikke malt eller lignende utvendig. Ett liggende bord over døråpningen.

Røstvegger: Kledd med brede liggende bord av furu (kun sjekket på sørveggen), enkelfalset og festet med margsidan ut. Ni høyder med bord på sørveggen, elleve på nordveggen. Typiske mål registrert på sørveggen: bredder mellom 27 og 30 centimeter, tykkelse rundt 3,0 centimeter. Enkelte bord er skjøtt i lengderetningen, sammenføyningen er gjort med øks, i vertikal linje sett forfra og med tettende skrått blad i horisontalplanet. Kledningen er ikke malt eller lignende utvendig.

Ytterdør

Teknisk

Omtrent midt i svalen i gangveggen mot vest: Lav en-fløyet labankdør i furu, innadslående og venstrehengslet. To labanker på innsiden, innstemte og kilte, med fasete kanter høvlet for hånd, tykkelse rundt 3 centimeter, ca. 9 centimeter brede på midten. Labankene er stemt inn i tre brede bord, skåret etter stokken og håndhøvlet, tykkelse ca. 2,5 centimeter. Ett bord med margen ut (på hengselside) og to bord med margen inn. Blad med bredde på 89 centimeter og høyde på 153 centimeter. Bredder på bord målt nede, fra låsside mot hengselside: 29, 34 og 26 centimeter. Karm: Av rettkanta plankevirke, tverrsnitt ca. 4 x 17 centimeter, ikke falset, anslag mot indre kortsider.

Hengt opp på to bladhengsler (lengde ca. 34 centimeter) som svinger på stabler festet i karm, senere forsøkt presset fast i karm med trekiler. Hengselbladene er felt inn i bordene på dørbladet nær labanker innvendig. Hvert blad festet med tre stykk smidde spiker. Håndsmidde og trolig originale beslag. Åpen låsskuff på innsiden, håndlaget, med enkel regel og fjær. Låsskilt mangler, det er muligens fjernet. Gammel sparkeplate nederst på dørbladet, tynn stålplate, høyde ca. 20 centimeter, stiftet fast.

Blad ikke malt eller lignende utvendig. Malt hvit eller nær hvit innvendig.

Historisk

Dør som sannsynligvis alltid har stått i bygningen. Den har alderdommelige trekk som kan bety at den kan være eldre enn dagens bygning, bladet og beslagene kan være fra første halvdel av 1700-tallet.

Karmen kan være yngre.

Vinduer

Felles: Karmen og rammer laget av furu, utadslående eller faste rammer, i tillegg sprossedelte, enkelt glass i kittfals. Hvitmalt eller brukket hvit farge utvendig.

I dørvegg (vest-): Ett-rams fast vindu, sprossedelt ramme, to ruter i bredden, tre i høyden. Rammemål utvendig ca. 50 x 89 centimeter. Lysmål for ruter ca. 19 x 25 centimeter. To treplugger i hvert rammehjørne, pluss én i hver ende av tverrsprosser. Ramme utvendig står i samme liv som innsiden av bordkledningen utvendig. Gerikter utvendig av rektkanta bord, fire stykk, tverrsnitt ca. 1,5 x 10,0 centimeter. Bordet over og under stikker noen få centimeter lengre ut en sidegeriktene, skrå kant på utstikkende del. Forholdsvise nye, lite værslitte. Hvitmalt utvendig, oljemaling.

I kjøkkenvegg mot vest: To-rams vindu med midtpost, faste rammer, to ruter i bredden og tre i høyden i hver ramme, ruter som måler ca. 20 x 26 centimeter. Profilert midtpost og profilerte sprosser. Karmmål utvendig: ca. 90 x 100 centimeter.

I kjøkkenvegg mot nord: To-rams vindu med midtpost, østre ramme midthengslet, vestre ramme fast.

I kammersvegg mot øst: To-rams vindu med midtpost, søndre ramme sidehengslet, nordre ramme fast, ei rute i bredden og tre i høyden i hver ramme.

I stuevegg mot øst: To-rams vindu med midtpost, søndre ramme midthengslet, nordre ramme med hengsler, men det mangler beslag i karmen, så den fungerer som ei fast ramme. Ei rute i bredden og tre i høyden i hver ramme.

I stuevegg mot sør: To-rams vindu med midtpost, to ruter i bredden og tre i høyden i hver ramme.

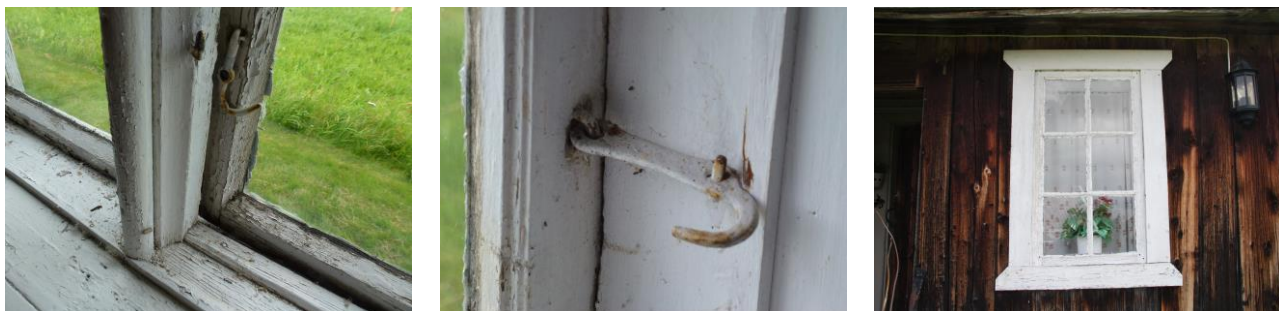
I stuevegg mot vest, i vegg mot gangen: Skjult av trefiberplate på begge sider, avdekket ved demontering av bygningen i 2013. Fast ramme festet med hestekosøm, to ruter i bredden og tre i høyden, ytre rammemål 50 x 88 centimeter. Hvitmalte flater mot gangsidene.

I røste mot nord: Tre-rams vindu med midtposter, midtre ramme er sidehengslet. Flankerammer er faste og der er øvre rammestykke skråstilt. Hele vinduet danner dermed en sekskantet form. Kraftig karmvirke, plank i samme bredde som veggen er tykk, ca. 17,5 centimeter. Karmmål utvendig ca. 85/120 x 140 centimeter. 44 centimeter mellom midtposter. Nyere underramme i alle rammer. Enkelt glass i kittfals, rutestørrelse ca. 38 x 38 centimeter. Profilerte rammedeler, sprosser har en enkel faset profil. Uten å ha undersøkt nøye, virket det som delene var håndhøvlet.

Kanthenngsler med knapp, typisk brukt i siste havdel av 1800-årene (sveitserstil). Originale beslag, unntatt nedre hase som er erstattet av en åpen øyekrok.

I røste mot sør: Glassrute uten ramme eller karm, festet mot gerikter utvendig.

Historisk

Felles: Alle nåværende vinduer fins på fotografier av bygningen fra 1950-tallet. Vindu i dørveggen: Fins på fotografier fra 1958, men med andre og umalte gerikter utvendig. Nåværende gerikter utvendig er tydelige på fotografi fra ca. 1980.

Takkonstruksjoner

Teknisk

Tak av sperrebukker, såkalt fotingsrøst, hver bukk består av et sperrepar som står på en sperrelunn. Takvinkel: ca. 40 grader. I alt fire bukker, senteravstand rundt 2,8 meter. Granvirke med rester av bark, kantet med øks på to sider, midtmål (målt de to midtre sperreparene): 14 x 16 centimeter og 14 x 15 centimeter. Hogd sammen på halv ved i møne, sikret med en rund blinding, spiss i én ende. Sperrelunner ligger på flasken, eksempel på tverrsnitt: 21x 15 centimeter. I takskjegg er sperelunn bladd av med øks til kvadratisk tverrsnitt på ca. 15 x 15 centimeter (registrert på vestsiden, over indre tverrvegg).

På sperrebukker: Åsunger eller strø, av varierende type materialer, festet til sperrene med pluggar av løvtre. Mest småfallen gran som er høvlet på to sider og som ellers har rester av bark på to sider eller er kløvd på én side. Virker som materialene har vært gjennom en tykkelseshøvel. En del halvklovninger av gran, stokker med forholdsvis liten avsmalning, trolig vokst under skjerm, vanlig midtmål (diameter) 12-15 centimeter. Grann rundstokk som "mønsås", rotende mot sør, diameter 12-13 centimeter, topp mot pipe har diameter på 7 centimeter. Begge strø nærmest mønsås er kappet ved gjennomføring for pipe, én av dem er senere understøttet av en stolpe. Kraftig strø registrert over østre raft, utenfor sperrefot: Halvklovning, tverrsnitt ca. 9 x 18 centimeter (midtmål). Strø ligger med noe varierende senteravstand, men typisk rundt 32 centimeter, tilpasset lengden på flisene i tekkingen over. 12 høyder med strø i vestre takflate, pluss "mønsås". Hogd til med øks over sperrer slik at de bygger like høyt, typisk bygghøyde 5,5 centimeter.

Historisk

Opprinnelige konstruksjoner og bygningsdeler. Materialbruken viser god utnyttelse av småfallen skog som oftest ikke blir betraktet som bygningsvirke.

Taktekking

Teknisk

Teglpanner på lekter, uten mønepanner. Enkeltkrum og uglaserte tegl, hver steiner typisk ca. 24 centimeter bred og 37 centimeter lang. På hver takflate er det 13 rader med stein. Lekter: Registrert to stykk over midtre del av vestveggen, rektangulært tverrsnitt, ca. 3,0 x 7,5 centimeter, med noe vannkant, lagt med margen opp.

Flis (høvlet spon) av gran som undertekking. Gjerne bark på kanter. Flis med typisk bredde like over 10 centimeter, målt fra 8 til 15 centimeter, to eller tre lag.

Takstige av stål på østre takflate, opp til pipe.

Takkledninger

Teknisk

Registreringer gjort ved gavl mot sør: Vindskier og isbord (vannbord på vindskier) av rettkanta bord, skurlast, festet med blank trådspiker. Vindskier i to høyder, gjæret sammen ved møne, motsatt ende kappet i vinkel, tverrsnitt, nedre: 2,5 x 15 centimeter, øvre: 2,5 x 13 centimeter. Isbord også gjæret sammen ved møne. Ikke særlig gamle vindskier og isbord, antatt yngre enn 1950.

Takrenne

Teknisk

Kun over ytterdør. Kort stålrenne, forholdsvis ny. U-profil med skarpe kanter, bredde 13 centimeter, sidekanter 5,5 centimeter høye. Lengde ca. 2,0 meter.

Pipe

Teknisk

Pipestokk over grue i kjøkken av teglstein murt med leirmørtel. Mønepipe. Teglformat: ca. 55 x 11,5 x 22,5 centimeter. Tverrsnitt på stokk utvendig varierer noe, ca. 0,5 meter under møne og videre opp måler den ca. 73 x 73 centimeter, altså 3-steins. Røykløp måler ca. 25 x 25 centimeter. Typisk liggfuge bygger rundt 1,5 centimeter, 10 skift på loft bygger 70 centimeter.

Tatt ned over tak, erstattet av en hatt i stål som øverst består av et kort rør, hatt laget av tynne, svarte plater. Synlige teglliv over tak står uten puss. Inntrukne fuger.

Historisk

Eldre utførelse av pipe over tak vises på flere gamle fotografier, ett fra 1930-tallet og en serie fra 1958. Da hadde pipa ku (sokkel) med trapping i takfall og en knapt utkraget krans. På 1958-bildene er det i tillegg en buet hatt, antatt laget av ei tynn stålplate, med åpning i møneretning. Fotografier fra 2003 xx

Innvendig

Gang

Liten, smal gang innenfor ytterdøra, med dør til stue, dør til kjøkken og trapp til loft. Ett lite vindu ved siden av ytterdøra. Rommål: bredde 1,25 meter, lengde 4,25 meter.

Golv

Teknisk

Diverse tepper i ulike størrelser i flere lag, registrerte seks lag ved dør til stuerommet, filleryer og handelsvare i kunstmaterialer. Virket som nederste lag dekker hele golvflata og at det er limt fast.

Bord i møneretning under tepper. Malt, sist i en brunfarge. Tepper må ut før detaljer kan registreres.

Historisk

Det virkes som bordgolvet er opprinnelig

Vegger

Teknisk

Platekledde vegger, pluss ett felt med puss på teglmur. I nordøstre del av rommet, på vegg mot kjøkken og på vegg mot stue frem til døråpning: Harde trefiberplater, festet med dykkert (stift med små hoder). Malte, nær hvit, ett eller to strøk. I søndre del av rommet, på vegg mot stue fra døråpning, på gavl mot sør og på langvegg mot øst frem til ytterdør er passert: Sponplater med not og fjær, halvannen centimeter tykke og 60 centimeter brede. Mest i hel lengde fra golv til tak, et felt med plater i halv romhøyde på vegg mot stue. På samme sted er det et mindre felt med en remse (52 centimeter bred) papirtapet som illuderer blomstrete keramiske fliser. Den er festet med tegnestift. Ved trappevengen mot gaven bygger plater pluss eventuelt utlekting så mye at vengen knapt er synlig. Siste felt, i østvegg mellom ytterdør og kjøkkenvegg: Puss på teglmur i vegg av sviller og stolper, altså et utmurt felt som (innvendig) ikke er kledd med bord eller plater. Tynn sementpuss på tynn leirpuss, eller på grovt trevirke der det er svill eller stolpe.

Hjørnelist i begge hjørner mot kjøkken, i motsatt ende av rommet bare plater som ligger med omlegg. I sørøstre hjørne er plate på gavlvegg lagt før plate på langvegg mot øst. Hjørnelist i nordvestre hjørne: høvellast, 1,5 centimeter tykk og 4,5 centimeter bred, én kortsida rundet. Hjørnelist i nordøstre hjørne har omtrent samme dimensjoner, men er rettkanta. Samme type list er brukt for å dekke fuge mellom plate og dørgerikt på låsside til stuedør.

Historisk

Platekledningene er betydelig yngre enn kledningene ellers i rommet og plater er kun satt inntil gerikter rundt dører og vinduer, med andre ord står omramninger sannsynligvis slik de opprinnelig ble utført.

Dører

Teknisk

Ytterdør: Beskrevet tidligere.

Dør til stuerom: Se beskrivelse av stuerom.

Dør til kjøkken: En-fløyet fyllingsdør, slår inn i kjøkkenet. Senere tapetsert og hvitmalt slik at døra ser ut som ei slett platedør.

Dør til trapperom: Ganske lik dør til matbua. En-fløyet labankdør, slår inn i trapperommet, venstrehengslet. To labanker på innsiden, innstemte og kilte, i tillegg er begge kantene faset. Kledd med fem pløyde bord, skåret etter stokken og håndhøvlet. Kraftig karm av plank, håndhøvlet, tykkelse ca. 5,0 centimeter, like bred som veggen er tykk. Lysåpning på 110 centimeter mellom karmsidene.

To stabelhengsler, stabler festet i karm, blad spikret gjennom dørblad og labank.

Gerikter: Rettkanta bord med kvartstaffprofil i begge kanter. På begge sider er geriktene gjæret sammen i hjørnene oppe.

På utsiden: Blad senere kledd med liggende bord, også med kvartstaffprofil i begge kanter. Blad og gerikter på utsiden er malt med blåhvit linoljemaling, malingen er slitt bort på nedre deler. Ikke malt mot trapperommet.

Tak

Teknisk

Pløyde og falsete bord i møneretning. 6 stykk bord, smalner svakt fra rot til topp, typisk dekningsbredde 20-24 centimeter. Bord ved begge langvegger er betydelig smalere, dekningsbredde omkring 15 centimeter. Malt, hvit eller svakt brukket.

Bordene slutter butt mot list ved utsparing for trapp i etasjeskillet.

Trapp

Teknisk

Bratt og smal svingtrapp i tre, 90 grader sving, ni innstemte trinn mellom to vanger. Opptrinn lukket med bord (stusstrinn). Ca. 67 centimeter mellom vanger, vanger som er 5,0 centimeter tykke og ca. 18 centimeter høye. Trinn so er 3,3 centimeter tykke. Rekkverk på indre vange, høyde ca.60 centimeter. Profilert håndløper, vanlig profil, maskinhøvlet, bredde 4,5 centimeter, høyde 6,5 centimeter. Alt malt med oljemaling, en brunfarge.

Tekniske installasjoner

Teknisk

Kun elektriske installasjoner. Ikke i bruk.

Sikringsboks og måler høyt på vegg mot stue, nær nordøstre hjørne. Fire skrusikringer omgitt av felles deksel presset ut av ei tynn stålplate. Måler fra AEG i en boks av tynne og svartmalte stålplater. To typer ledere, kuloledninger med standard klammer av svært tynt platestål, pluss nyere ledere, ytterst omgitt av hvit plast. Ledere stort sett lagt mot lister på vegg, mot gerikter, hjørnelister eller taklister.

Brytere og koblingsboks i hvit bakelitt, rund form. Koblingsboks mot taklist i nordvestre hjørne. Én bryter for utelampe(?) på låsside til ytterdør, én tilsvarende bryter for taklampe på låsside til stuedør. Begge er vriderbrytere. Et lampepunkt i tak, rund lampeholder av hvit porselen, glasskuppel som skjerm, hvitt glass.

Brannvern: Ikke røykvarsler eller pulverapparat.

Historisk

Taklampe: Svært vanlig armatur i Norge fra 1930- til 1960-tallet.

Kjøkken

Golv

Teknisk

Pløyde golvbord i møneretning, over golvåser lagt mot jordbakken (ikke luftet kryprom under). Senere dekket med linoleum.

Vegger

Teknisk

Registret mellom hjørne mot nordvest og vindu i nordveggen, innenfra og utover i veggen: Papirtapet limt på tynne trefiberplater. Glattpanel, stående bord, tykkelse ca. 2,5 centimeter, ikke malt. Liggende lekter som oppretting. Ullpapp. Leirpuss på utmurt bindingsverk, malt i en rosa farge.

Himling

Teknisk

Pløyde golvbord i møneretning, over golvåser lagt mot jordbakken (ikke luftet kryprom under).

Ildsteder

Teknisk

Grue med bakerovn i hjørne mot sørøst, to vanger i vinkel murt av tegl og noe naturstein, både murt med leirmørtel og kalkmørtel, opprinnelig utførelse med leirmørtel. Halvannen-steins mur i østre vange, bredde rundt 36 centimeter. Noe bredere vange mot sør, mot stua, ca. 65 centimeter mellom murlivene. Rester av teglmurt bakerovn i søndre vange avdekket ved registreringer før demontering i 2013, ovnsbunnen ligger ca. 1,0 meter over golvet i kjøkkenet. Ovnsrom med lav hvelvbue som overdekning, også teglmurt. Bakre del av ovnen, det vil si det meste av bakre vange har på et tidspunkt blitt fjernet. Den må ha vært murt litt inn i stuerommet, i omtrent en-steins bredde, i siste periode har vangen bare bestått av en halvsteins mur.

Gruebunn fjernet tidligere, nå stod en liten jernovn på golvet der, på en tynn betongstøp. Spor i murverket som tyder på at bunnen har ligget ca. 25 centimeter over golvet i kjøkkenet. Lav kappe murt av teglstein på gruevanger og to liggende ovnstre i front, føyd sammen på halv ved. Utkragete ovnstre, endene er murt inn i hele bredden av hver gruevange. Pipe murt over indre vangehjørne.

Historisk

Grue og bakerovn murt opp samme omgang, sannsynligvis samtidig som bygningen ellers.

Innredninger

Teknisk

Kjøkkenbenk med skuffer og hyller bak skapdører ved nordveggen, mot nordøstre hjørne.
Baderomsskap med speil på vegg over utslagsvask og servant.

Tekniske installasjoner

Teknisk

Emaljert utslagsvask ved delevegg til stue, nærmest døra til gangen, med avløpsrør ned i golv.
Kran med kaldtvann over vasken. Baderomsservant ved siden av utslagsvasken, porselen i lys blå farge, også med avløpsrør ned i golv.

Kammers

Golv

Teknisk

Pløyd bord lagt i møneretning på golvåser. Over: Linoleum, lignende som på kjøkken, med «sprglete» mønster i lys og mørk blågå farge, ingen skjøter.

Fotlist: Glattkant, tverrsnitt ca. 1,5 x 6,0 centimeter.

Vegger

Teknisk

Faspanel av furu (kun sjekket to bord), dekningsbredde ca. 11,5 centimeter, festet med blank trådspiker. Det meste uten maling, malt i en lys grønn farge i nordre del av rommet. Ellers i nordre del: Tynne trefiberplater med papirtapet utenpå bordkledningen, tapet med hvit bunn, svakt mønster i lys grått og lys brunt.

Utover i veggen: Asfaltbasert takpapp (østvegg), feset med blank pappspiker. Papirtapet malt med oljemaling, rosa farge. Tynn kalkpuss. Leirpuss med organiske fibre, kalkmalt (hvit). Utmurt bindingsverk.

Dører

Teknisk

Til stuerom: Se beskrivelse av stuerommet.

Til kjøkken: En-fløyet fyllingsdør, fire fyllinger, halvfransk utførelse, slår inn i kammerset. Mål dørblad ca. 75 x 172 centimeter. Hengt opp på to kanthengsler med knopp, egentlig vindushengsler. Nyere vrider i messing. Gamle, profilerte gerikter, gjæret sammen i øvre hjørner.

Tak

Teknisk

Lignende bord som i stuerommet. Hvitmalt eller nær det. Profilert og malt taklist, lys grønn farge.

Brannmur

Teknisk

I vegg mot kjøkkenet, del av vange i grue: Mur i full romhøyde, pusset slett med kalkholdig mørtel. Leirpuss under. Ovn fjernet, kun stuss av røykrør i muren står igjen. Profilerte og malte brannmurlister på begge sider, bredde ca. 3,5 centimeter. Betydelig eldre lister enn faspanelen på veggene i rommet, mulig gjenbruk av lister som opprinnelig stod i samme rom.

Stue

Rom, innvendig: bredde 4,1 meter, lengde 4,4 meter, høyde ca. 2,0 meter, målt ved dør til gangen, ellers varierer høyden med noen centimetre.

Golv

Teknisk

Pløyde bord lagt på tvers av møneretning, jevnbrede bord, dekningsbredde ca. 14 centimeter. Samme type bord i luke til kjeller. Malt, sist i en brunfarge, flere lag med maling under. En rødere farge er synlig i små partier flere steder.

Belegg i syntetisk materiale dekker en stor del av golvflata, har mønster som imiterer et xx. På belegget ligger et litt mindre teppe, også laget av et syntetisk materiale.

Hengslet luke til kjeller, nær døråpning til kammers. Dekke av 6 stykk bord, i samme flukt som bordgangene ellers.

Vegger

Teknisk

Bordkledd, håndhøvlet virke av brede bord skåret etter stokken, glattkant. Bord som typisk er rundt 30 centimeter brede og som smalner lite, 5 millimeter eller knapt det per meter. Enkelte smale bord innimellom. Sprekker mellom bord er kittet før siste gangs maling, av utseende virket det som linoljekitt. Ikke sett spiker, det tyder på at det er stikkspikret. Kledningen er malt i en gulhvit farge, flere lag under.

Dører

Teknisk

Til gang: En-fløyet fyllingsdør, fire fyllinger, halvfransk utførelse, slår inn i stuerommet. Mål dørblad ca. 88 x 182 centimeter. Hengt opp på to kanthengsler med knopp, opprinnelige. Nyere vrider med skilt i messing. Innfelt låskasse, den kan være original.

Til kammers: Kun karm, bladet er heftet av. Uvisst hvor det er lagret.

Historisk

Til gang: Dør i sveitserstil.

Tak

Teknisk

Håndhøvlete bord lagt i møneretning, glattpanel med runda kanter, fra stokker skåret etter stokken. Brede bord i fulle lengder, typisk bredde rundt 25 centimeter. Hvitmalt eller nør det. Profilert taklist.

Ovn

Teknisk

Mot mur i veggmot kjøkken: Emaljert oljekamin, en Jøtul-modell med to hengslete dører, dus grønnfarge på sidene, brutt hvitfarge på fronten. Ei tynn plate av eternitt eller lignende står mellom ovnen og veggen/muren mot kjøkkenet.

Historisk

Tidligere stakk bakre del av bakerovnen inn i stuerommet der kaminen ble plassert.

Loft

Loftkammers

Ett rom, i nordre del av loftet, med lave knevegger og hiling i samme fall som takflatene. Atkomst gjennom dør ved siden av pipe. Ett stort vindu midt i røstveggen. Golvareal: bredde ca. 3,4 meter, lengde (lengste side) ca. 2,9 meter, rundt 0,6 meter kortere fra vindusvegg til dørvegg. Romhøyde: ca. 1,0 meter ved knevegger, ca. 2,2 meter ved møne.

Golv

Teknisk

Pløyde bord i møneretning, ikke sett lengdeskjøter, i alt 17 bord, med ulik bredde. Eksempel på dekningsbredder, målt i linje omtrent midt i rommet: 14-15-13-17-15-36-27-13 centimeter. Bredeste bord måler mellom 34 og 35 centimeter. Malte, i en brunfarge.

Fotlist: Rettkanta virke, høvlet, tverrsnitt ca. 12 x 35 millimeter, umalt. Festet med blank trådstift.

Historisk

Nyere fotlister, samtidig som plater på vegger.

Vegger

Teknisk

Porøse trefiberplater, umalte, festet med blank trådstift.

Dør

Teknisk

To-fyllingsdør, blad slår inni rommet, sprossedelt glass i øvre fylling. Blad med skrått ramtre øverst, tilpasset takfallet. Hvitmalt mot rommet, motsatt side umalt.

Tak

Teknisk

Samme plater som på veggene, også umalte, skjøter dekket med tynne trelist.

Vegard Røhme – 18.09.2014